

Márkus János - Pete Gábor

V. évfolyam

Orgonasípok és húros hangszerek
hangjának digitális szintézise
jelmodell segítségével

Önálló laboratórium előadás

1998/99. I. félév

Konzulens: Dr. Sujbert László

Méréstechnika és Információs Rendszerek tanszék

Célkitűzés

- Hangszintézis (húros hangszerek, orgonasípok)
- DSP-s fejlesztői környezet megismerése (Motorola 56k család)

Megvalósulás

1. Irodalomkutatás a témában
2. Modellezési koncepció felállítása
3. Analízis feladatok
4. Szintézis kísérletek
5. Következtetések

1. Irodalomkutatás

a. Az élethű hang pszichoakusztikai jellemzői

- állandósult spektrum (pl. hangszín, formánsok) - ha van
- tranziensek (berezgési, lecsengési folyamatok)
- kvázi-stacioner jelenségek (pl. modulációk, zajjelenségek) - ha vannak
- külső környezet hatása (pl. lebegések, teremérzet)

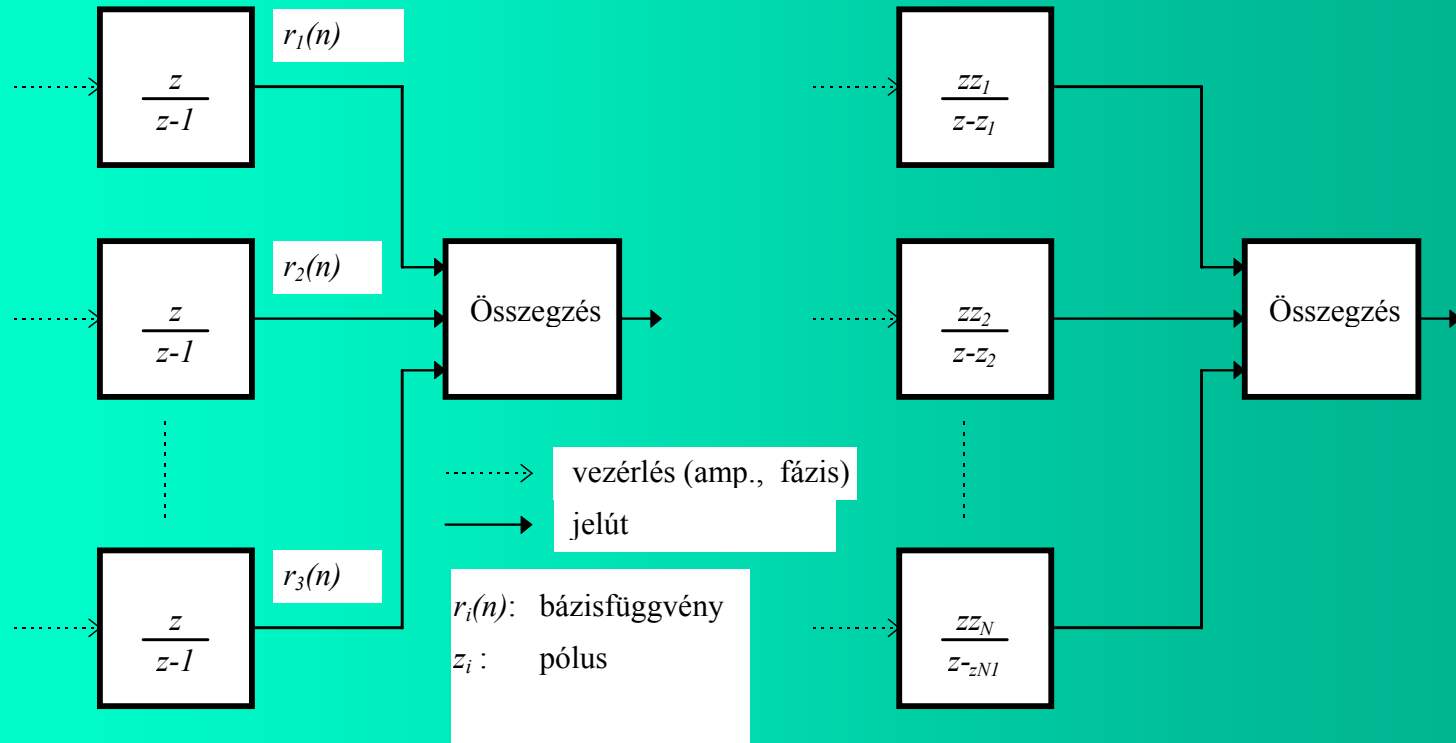
1. Irodalomkutatás

b. Szintézist egyszerűsíthető jelenségek

- állandósult állapot fázisviszonyaira való érzéketlenség
- szélessávú jelek időtartománybeli pontos kialakításának szükségtelensége
- elfedési jelenségek

2. Konceptió felállítása

a. A koncepcionális jelmodell

a./ Periódikus jel modellje

b./ A jelmodell, mint diszkrét rendszer

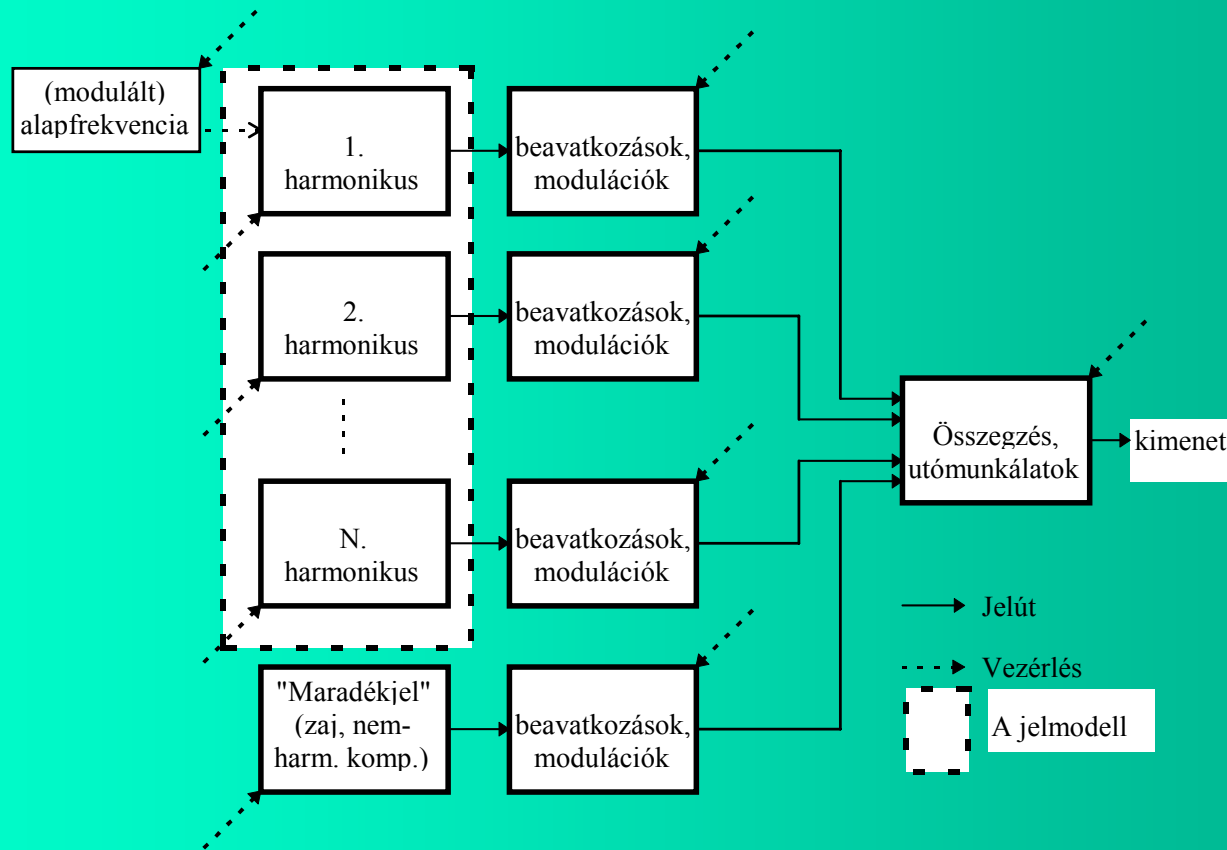
2. Konceptió felállítása

b. Kapcsolat a jelmodell paramétereit és a pszichoakusztikai jellemzők között

- állandósult spektrum
  - amplitúdók, fázisok (komplex szorzás)
  - zaj (maradékjel) (hozzáadás)
- tranziensek
  - amplitúdó burkolók (IIR-szűrők tranzienseiként)
  - fázis-, frekvenciaváltozások
- kvázi-stacioner jelenségek
  - modulációk, zajjelenségek (árvéletlen generátorok alkalmazása)
- külső környezet hatása
  - csak nagyobb hierarchikus szinten értelmezhető

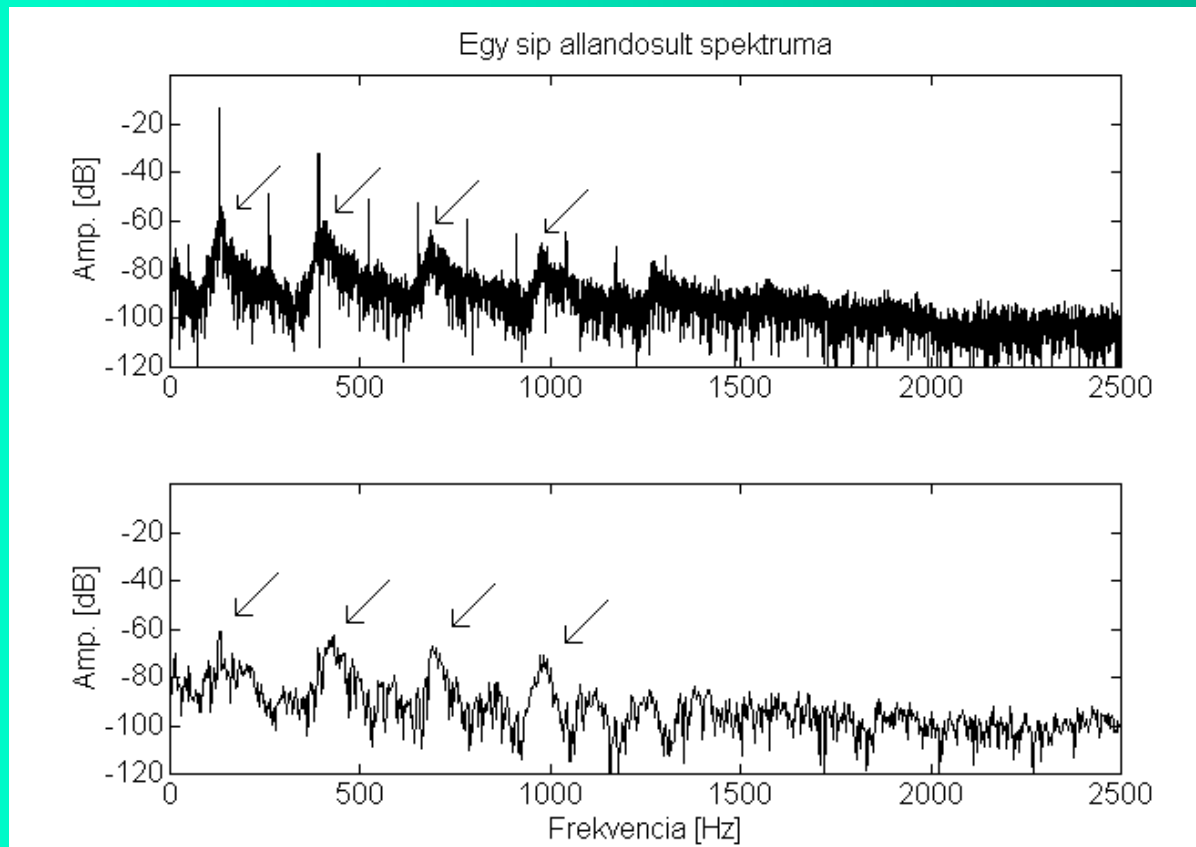
2. Konceptció felállítása

c. A jelmodell felhasználása hangszermodellezésre

3. Analízis

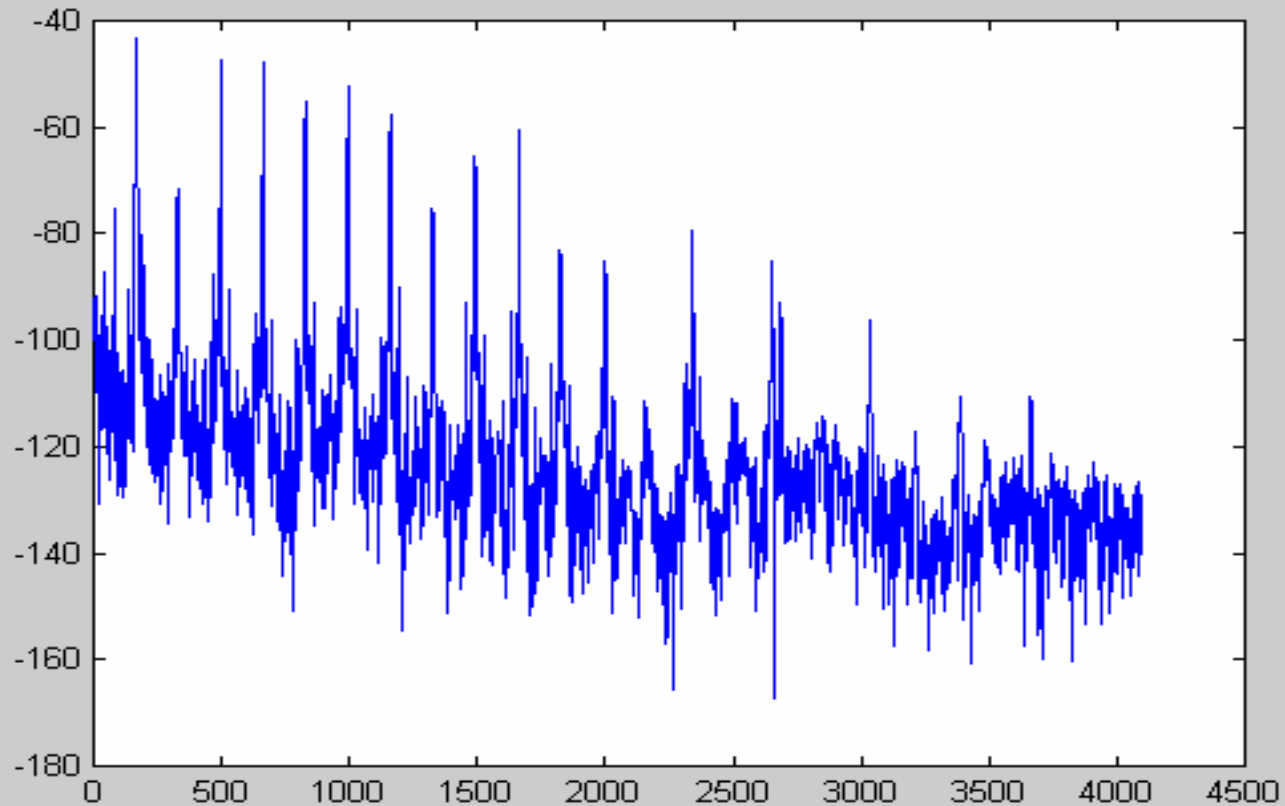
a. Állandósult spektrum (orgonasíp)

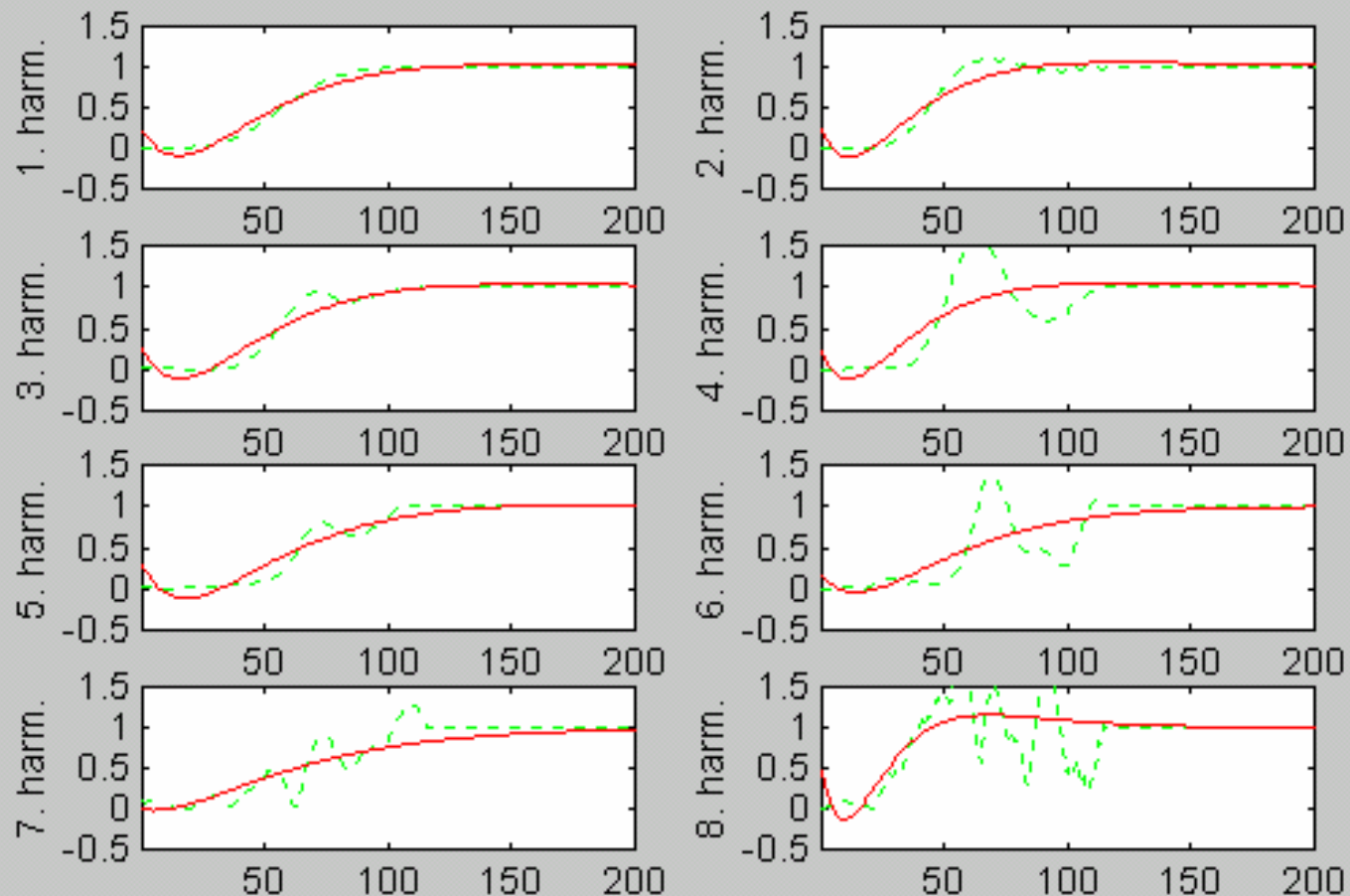
3. Analízis

a. Állandósult spektrum (gitárhúr)

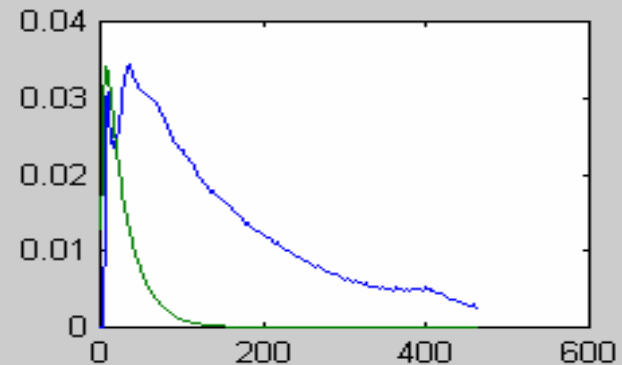
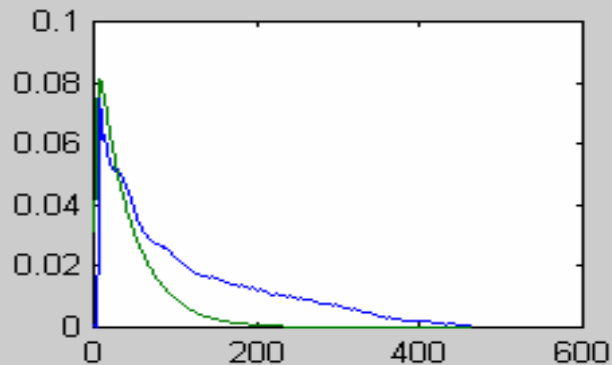
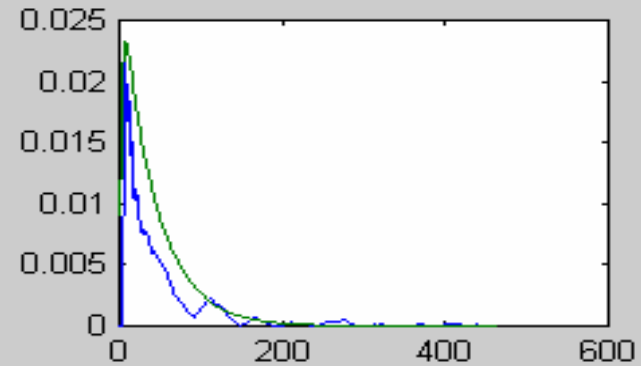
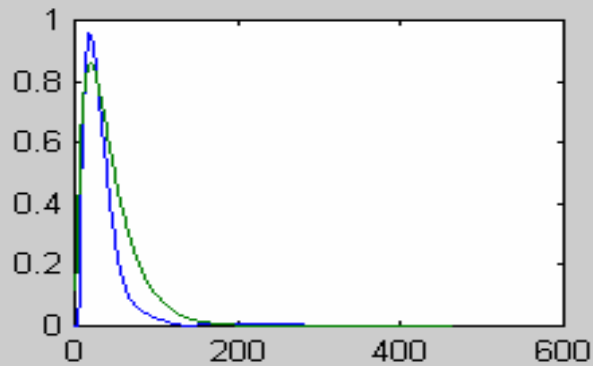
3. Analízis

b. Tranziens burkolók (orgonasíp)

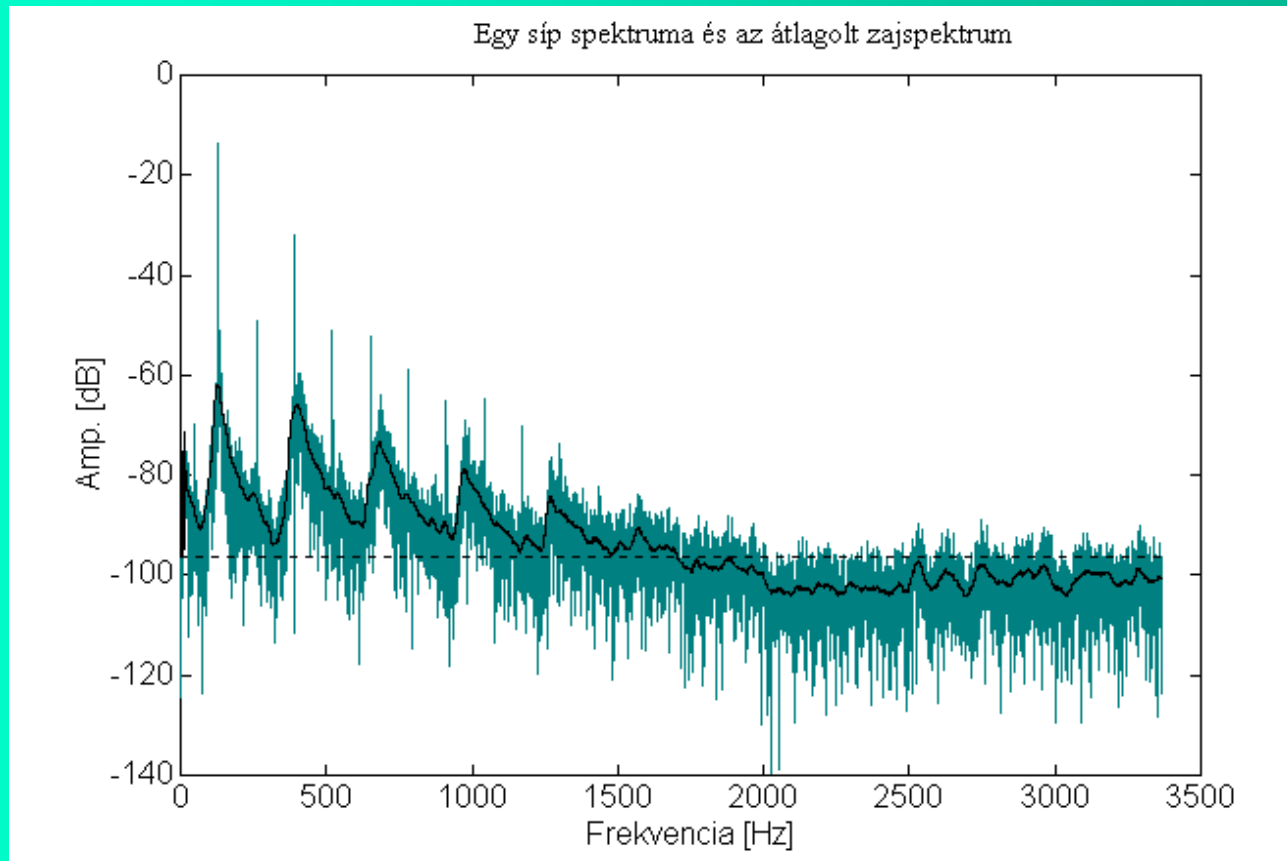
3. Analízis

b. Tranziens burkolók (gitárhúr)

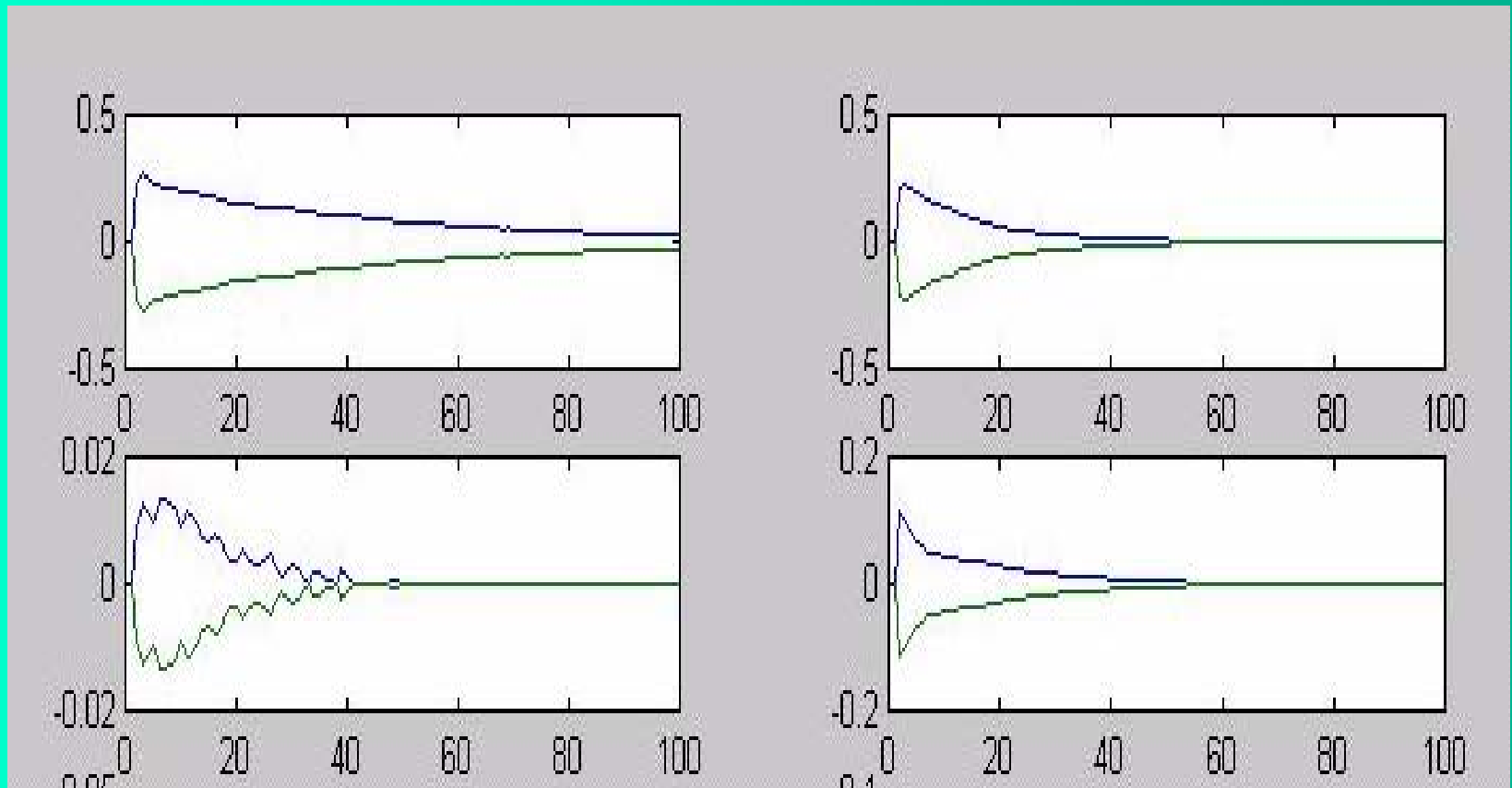
3. Analízis

c. Véletlen jelenségek, zaj (orgonasíp)

3. Analízis

c. Véletlen jelenségek, zaj (gitárhúr)

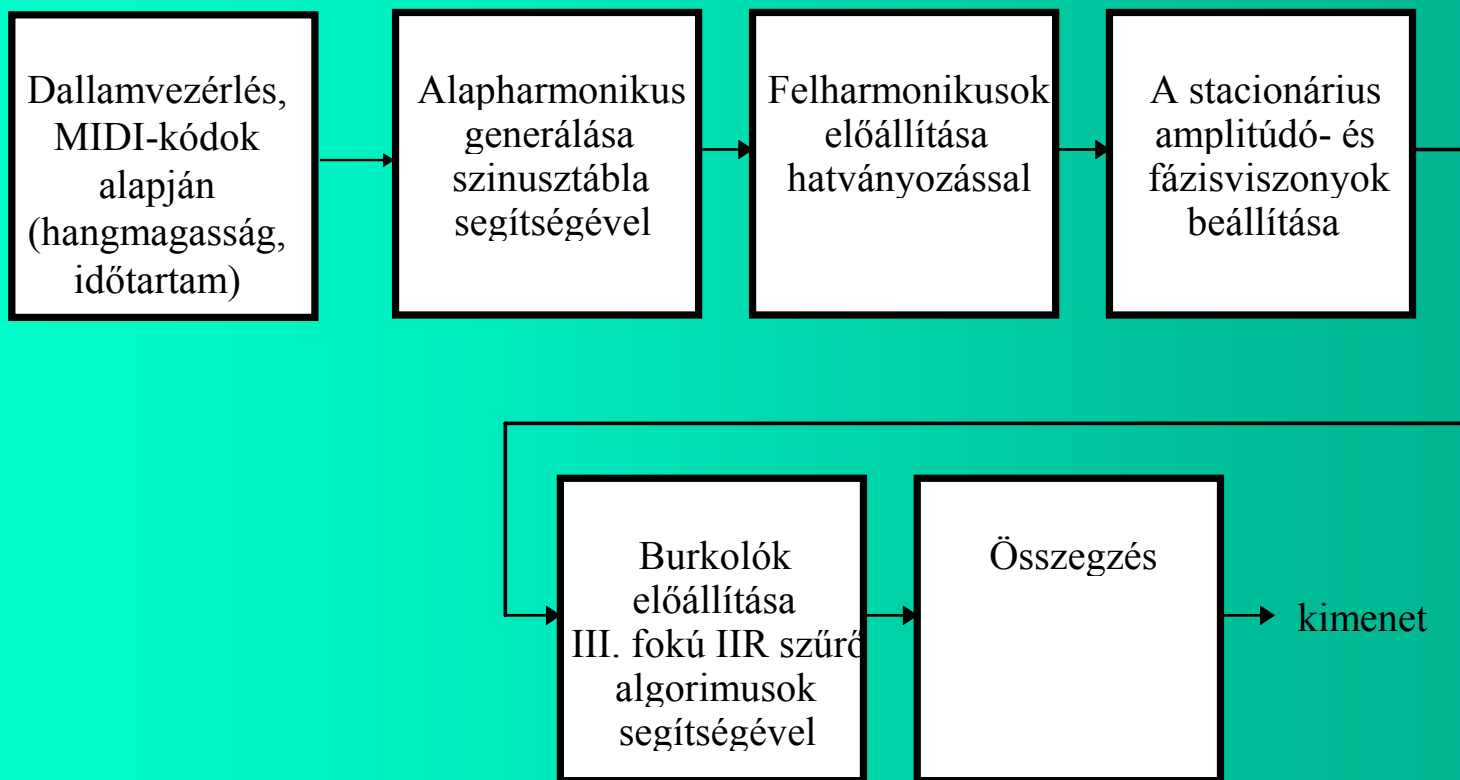
4. Szintézis

a. Megvalósítási lehetőségek

- szimulációs eszközkészlet (MatLab)
- számítógépes célprogram
- jelfeldolgozó hardveren történő valós idejű implementáció

4. Szintézis

b. A DSP-program működési blokkvázlata

4. Szintézis

c. Felmerült érdekesebb problémák

- interpoláció (szinusz-táblában)
- rekurzív hatványozás
- komplex szorzás
- számábrázolási korlátok (burkolók „fennakadása”)

5. Összefoglalás, kitekintés

a. Következtetések

- számítási igény ($F_s < 20 \text{ kHz}$, 9 harmonikus, nincs zaj)
- paraméter-transzformáció nehézsége (*analízis*)
- hanghűségi követelmények (*hangszerfüggők*)

5. Összefoglalás, kitekintés

b. Eredmények

- Bemutató